

חסד ונתינה, שכבה צעירה,
שיעור 7 – חסד קטן-גדול
מפתח הלב מתוך אמונה, המינהל לחינוך דתי

7. חסד קטן – גדול, על חסדים שביום-יום

מתבוננים ובונים

שכבה צעירה

הרצינואל

כאשר אנו מדברים עם התלמידים על חסד, לא פעם מצטייר בעיני רוחם המושג חסד כמעשה אצילי וכביר שהעושה אותו נחשב גיבור גדול או צדיק גדול. בשיעור הזה רוצים אנו ללמד כי דווקא המעשים הקטנים לכאורה, המעשים שבשגרה - הם מעשי חסד, ומי שמורגל בעשייתם ודאי יזכה לעשות גם מעשי חסד גדולים. עשיית חסד באה לידי ביטוי בעבודה היומיומית ולא דווקא באירועים גדולים ומיוחדים.

מעשי החסד שביום-יום הם הבסיס לחיים בריאים ומאושרים. בחברה מתוקנת, אחד משלושת עמודי העולם הוא גמילות חסדים. כשאנו גומלים חסד זה עם זה יש פחות סבל וצער ויותר הארת פנים. זה אחד מן הסודות של הקיום המופלא של עם ישראל וזה אחד העמודים שהחזיק אותנו מאז היותנו לעם. כך גם כיום, אם נתחזק בעשיית חסד ובעזרה ובסיוע זה לזה, הסביבה תהיה יפה יותר ונעימה יותר ובה אנו מקיימים את העולם שאנו חיים בו.

מטרות

- התלמידים ילמדו שמעשים טובים יומיומיים הם מעשי חסד.
- התלמידים יבינו את ערכם הרב של מעשי החסד היומיומיים.
- התלמידים ישאפו לעשות מעשי חסד.

מבנה השיעור

- פתיחה: איש החסד (מליאה)
- שלב א': עזריאל רוצה לעשות חסד (מליאה)
- שלב ב': חלומו של עזריאל (עבודה יחידנית)
- שלב ג': גומלים חסד זה עם זה, הפעלה (מליאה + זוגות)
- סיכום: שעון החסד (עבודה יחידנית)

ההכנות הנדרשות

- יש להכין תמונות חסדים של איש החסד (נספח 1).
- יש לצלם את דף המשימה "חלומו של עזריאל" (נספח 2) כמספר ילדי הכיתה.
- יש לצלם את שעון החסד (נספח 3) כמספר ילדי הכיתה.

מהלך השיעור

פתיחה: איש החסד (מליאה)

שנה ג' אהבה,
חסד ונתינה בשילוב אחריות ונתינה

חסד ונתינה, שכבה צעירה,
שיעור 7 – חסד קטן-גדול
מפתח הלב מתוך אמונה, המינהל לחינוך דתי

- נספר על מישהו שעשה הרבה מעשי חסד בחייו. במהלך הקריאה נתלה תמונות מנספח 1 המספרות על חלק מהחסדים שעשה.
כשהיה בן שלוש נתן לאחותו מהמתקים שקיבל ביום ההולדת שלו.
כשהיה בן ארבע עזר לאימא לאסוף את הלגו מהרצפה.
כשהיה בן שמונה עזר לחבר בהכנת שיעורי בית.
כשהיה בן שלוש-עשרה התנדב בארגון שמחלק אוכל לעניים.
כשהיה בן עשרים הציל ילד שכמעט טבע בברכה.
כשהיה בן שלושים השתתף במבצע צבאי וחסיל חוליית מחבלים.
- נבקש מכל תלמיד לבחור מעשה חסד אחד שנראה לו הכי חשוב והכי גדול ומשמעותי (כנראה שהתלמידים הכי יתרשמו משלושת החסדים האחרונים).
- נערוך הצבעה בנוגע לחסד הכי חשוב ונכתוב את התוצאות על הלוח.

שלב א': עזריאל רוצה לעשות חסד (מליאה)

- נספר לתלמידים על עזריאל:

עזריאל הוא תלמיד בגילכם. גם הוא למד על איש החסד והוא כל כך התפעל ממנו עד שהחליט: "אני רוצה גם". בוקר אחד התעורר עזריאל ובלבו גמלה החלטה: "אני רוצה לעשות מעשה חסד גדול. אני אציל איש עני מרעב, או שאתפוס גנב בסופרמרקט. אסתובב כל היום עד שאמצא מעשה חסד גדול שאוכל לעשות".

עזריאל קם במהירות, נטל את ידיו, התלבש, ניגש לשנות שוקו ולקח את הכריך שאימא הכינה לו.

- "בוקר טוב עזריאל", אמרה אימא. מרוב מחשבות על מעשה חסד, עזריאל לא ענה.

- "עזריאל חמוד", אמרה אימא, "אני ממהרת היום לעבודה. האם תוכל ללוות את רותי לגנון?"

- "אני מצטער אימא, אני לא יכול, יש לי משימה חשובה היום", ענה עזריאל ויצא במהירות מהבית.

כל הדרך חשב עזריאל על מעשה החסד שלו. "אולי אציל ילד קטן שנמצא בסכנה? אולי אכבה בעצמי שריפה גדולה?"

בדרך לבית הספר פגש עזריאל את סבתא שולה כשהיא יוצאת מהמכולת ובידיה שקיות כבדות עמוסות במצרכים.

- "עזריאל חמוד, אני כל כך שמחה לפגוש אותך", אמרה סבתא, "תוכל בבקשה לעזור לי עם השקיות עד שתגיע לבית הספר? הן כל כך כבדות".

- "אני מצטער סבתא, אני מאוד עסוק היום, יש לי משימה חשובה", ענה עזריאל וחצה במהירות את הרחוב.

הגיע עזריאל לבית הספר, ישב כמו כולם, פתח את הספר ואת המחברת כמו כולם, אך המחשבות שלו היו רחוקות רחוקות: "אולי אלך לבית חולים ואחלק לחולים חבילות ממתקים? לא, זה לא מספיק חשוב. אולי..."

חסד ונתינה, שכבה צעירה,
שיעור 7 – חסד קטן-גדול
מפתח הלב מתוך אמונה, המינהל לחינוך דתי

- "עזריאל, פנה אליו דוד, האם תוכל להשאיל לי בבקשה מחדד? החוד בעיפרון שלי נשבר".
- "אני לא יכול, אתה לא רואה שאני עסוק?" ענה עזריאל והמשיך לחשוב.
כשהסתיימו הלימודים ניגש אליו רמי ואמר:
- "עזריאל, האם תוכל ללמוד איתי אחר הצהריים למבחן בתורה? אני לא כל כך מבין את הפרק".
- "לא היום. היום אני עסוק, יש לי משהו חשוב מאוד לעשות", ענה עזריאל.
בדרכו חזרה הביתה חשב עזריאל: "אלך לסבא אברהם. הוא אדם חכם ובוודאי ייתן לי עצה איזה מעשה חסד גדול אני יכול לעשות".
הגיע עזריאל לביתו של סבא וראה אותו עובד בגינה.
- "עזריאל יקירי", שמח סבא, "הגעת בדיוק בזמן. אני עובד בגינה כבר זמן רב והגב שלי קצת כואב עכשיו. האם תוכל לעזור לי לעדור את הגינה ולנכש את העשבים?"
- "לא סבא, אני מאוד עסוק. אני רוצה לעשות מעשה חסד גדול, ואני לא מוצא!"
סבא רק חייך ואמר: "אולי בכל זאת תעבוד איתי קצת בגינה?"
- "אולי בפעם אחרת", אמר עזריאל והלך.
בערב היה עזריאל עצוב ומאוכזב. הוא שכב על מיטתו וחשב: "איך יכול להיות שיום שלם עבר ולא הצלחתי למצוא ולו מעשה חסד אחד לעשות?"
עזריאל נרדם.

- נשאל: מדוע עזריאל עצוב? אם תפגשו את עזריאל, מה תאמרו לו?

שלב ב': חלומו של עזריאל (עבודה יחידנית)

- נספר לתלמידים: עזריאל חלם חלום, ובחלומו החסדים הקטנים שהזדמנו לו באותו היום, באו לפניו ואמרו לו: למה התעלמת מאיתנו? למה לא התייחסת אלינו?
- נחלק דף משימה (נספח 2). נבקש לאסוף את כל החסדים שעזריאל החמיץ ולהדביק אותם במקום המתאים.
- נבקש מהתלמידים להמשיך את הסיפור: בבוקר התעורר עזריאל ואמר: "חלמתי חלום ועכשיו אני יודע מה עלי לעשות", והוא...

שלב ג': גומלים חסד זה עם זה, הפעלה (מליאה + זוגות)

- נתבונן בתוצאות הבחירה הכתובות על הלוח (משלב הפתיחה). נראה שכולנו באמת מתרשמים מהחסדים הגדולים אך ודאי שאי אפשר בלי החסדים שביום-יום.
- נסביר כי ב"יום-יום" יש המון חסדים שאנו יכולים לעשות מהבוקר ועד הלילה. אלו חסדים שנראים קטנים ורגילים אבל יש להם חשיבות רבה מאוד ואי אפשר כלל לוותר עליהם. כמובן שיש ערך למעשים גדולים ובעזרת ה' אנו שואפים לעשות גם אותם, אבל חשוב שנדע שגם אנשים שיזכו לעשות מעשה חסד גדול, ממשיכים כל הזמן לעשות מעשי חסד שביום-יום.

חסד ונתינה, שכבה צעירה,
שיעור 7 – חסד קטן-גדול
מפתח הלב מתוך אמונה, המינהל לחינוך דתי

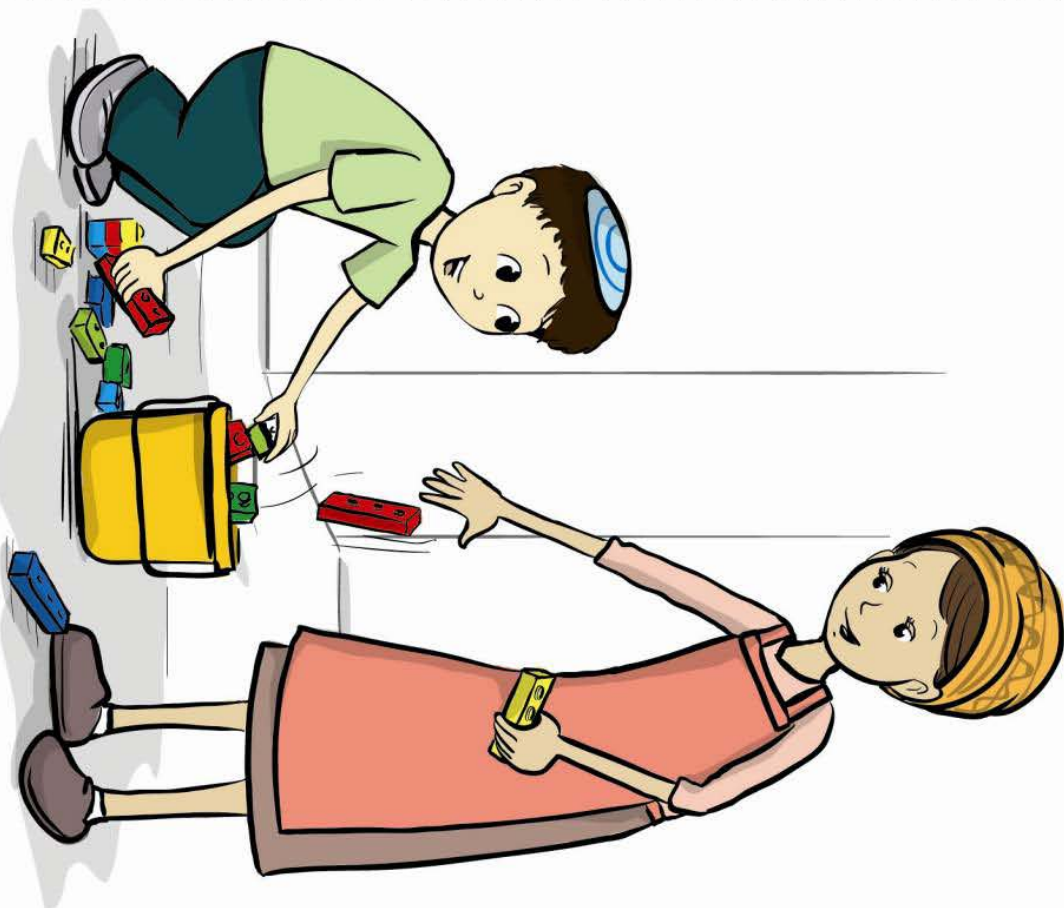
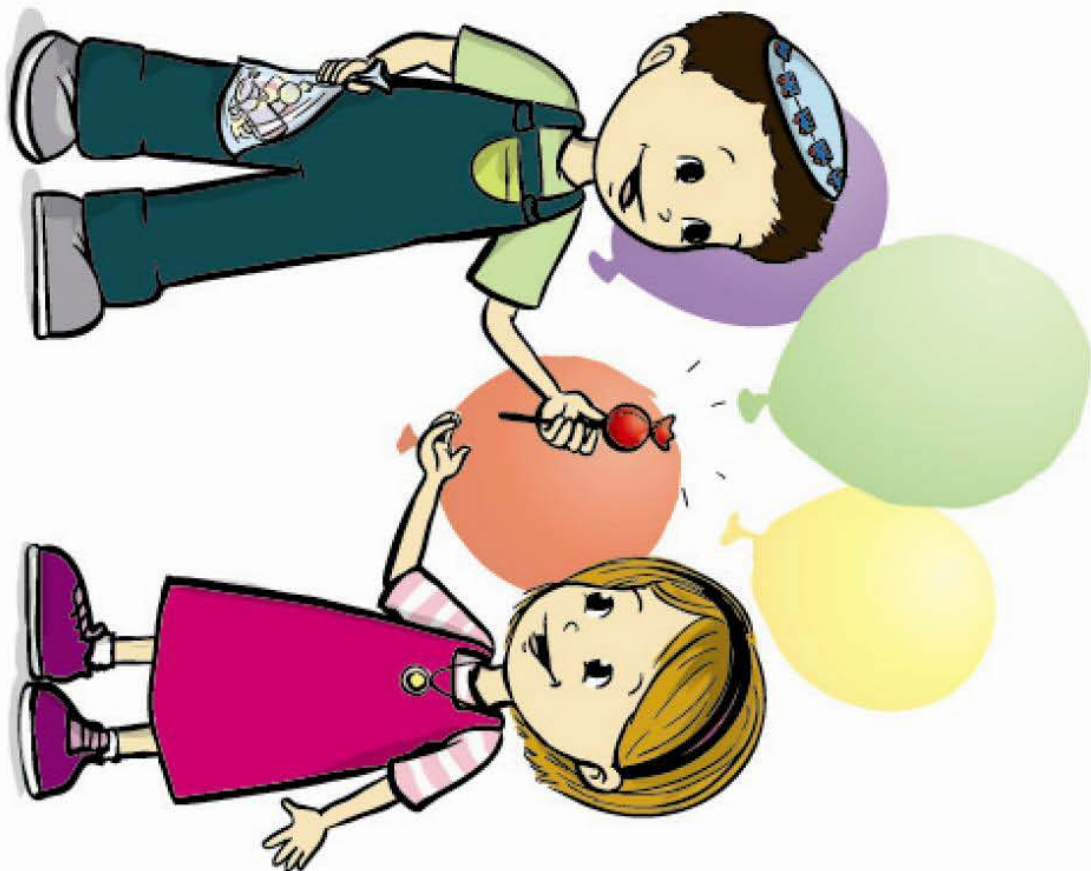
- נבקש מהתלמידים רשימת רעיונות לחסדים שביום-יום בכיתה ובבית (הצעות אפשריות בבית: עזרה עם האחים, עזרה בעבודות הבית, ביצוע מטלות, לוותר ולמנוע מריבות, לאפשר להורים שעת מנוחה ועוד).
הצעות אפשריות בכיתה: כשמישהו שוכח ספר, להסתכל יחד; לשתף במשחק; לתת לילד שאין לו אוכל מהכריך שלי; להשאיל כלי כתיבה; לתת מילה טובה ומחמאה; לבקר חבר חולה ולתת לו שיעורי בית; ללמוד עם חבר למבחן ולהסביר לו).
- נתחלק לזוגות. נבקש מבני הזוג לבקש חסד שביום-יום זה מזה ולגמול חסד זה לזה.
- נשאל: איך הרגשתם לבקש חסד? האם הרגשתם הרגשה מיוחדת כשגמלתם חסד?
- נציין שלא תמיד קל לנו לבקש חסד מהאחר. החסד הכי גדול הוא לראות מה האחר צריך ולתת לו גם בלי שהוא מבקש. אם התלמידים יעלו רגשות חיוביים בשעה שגמלו חסד נאמר: כשאנו עושים מצווה אז יש לנו שמחה בלב.

סיכום: שיעור החסד (עבודה אישית)

- נחלק לכל תלמיד את שיעור החסד (נספח 3).
- נקרא את השורות שבמרכז השיעור ונסביר כי כל היום מזדמנים לנו חסדים קטנים שביום-יום. צריך רק לפקוח את העיניים ולראות אותם. לפעמים אנחנו לא מעריכים חסד קטן ואומרים: זה לא ממש חשוב, מה בסך הכול עשיתי? אבל צריך לזכור שכל החסדים מתחברים יחד ומאירים את העולם במעשים טובים.
- נבקש לבחור יום מבוקר עד ערב במהלך השבוע ולמלא את השיעור.

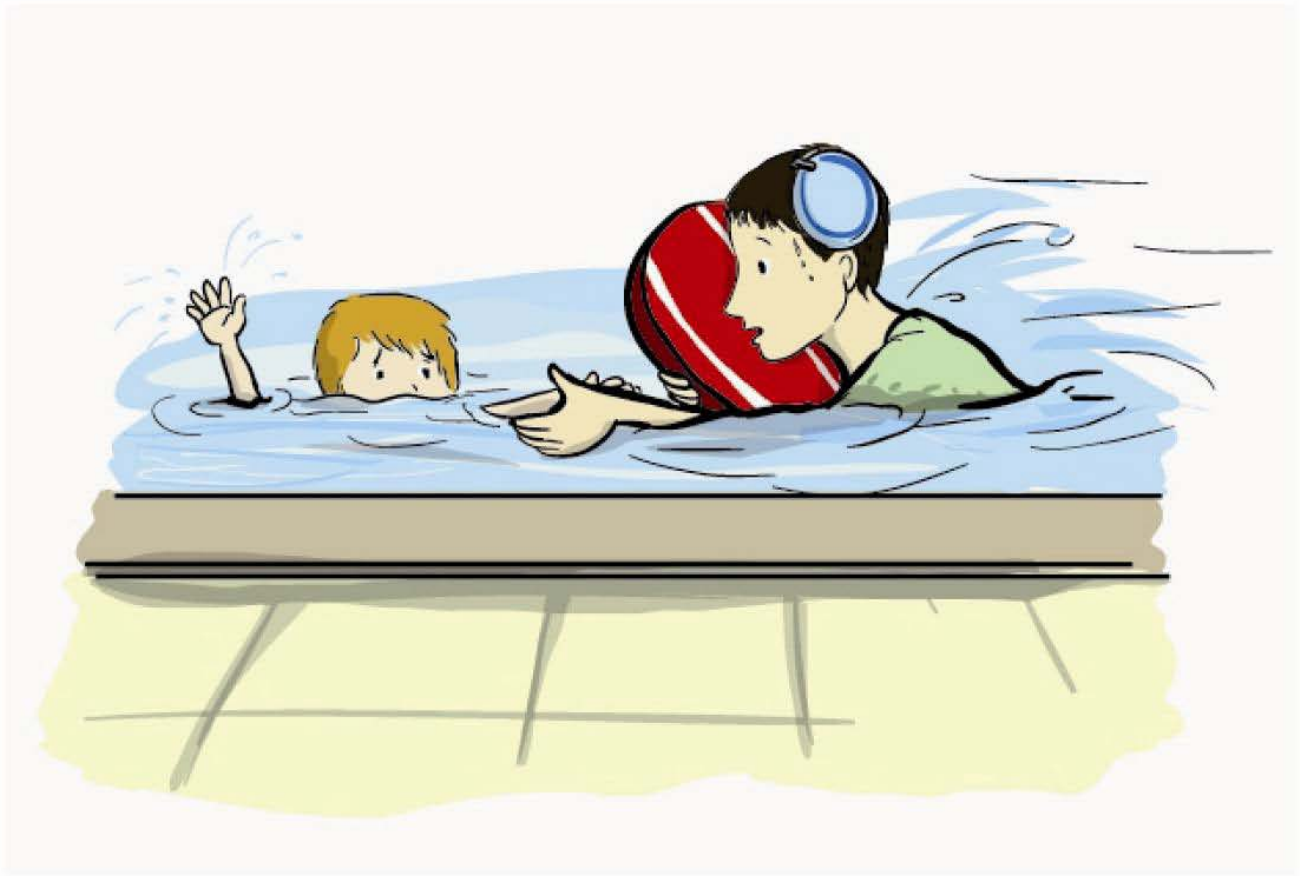
נספח 1: תמונות החסדים של איש החסד

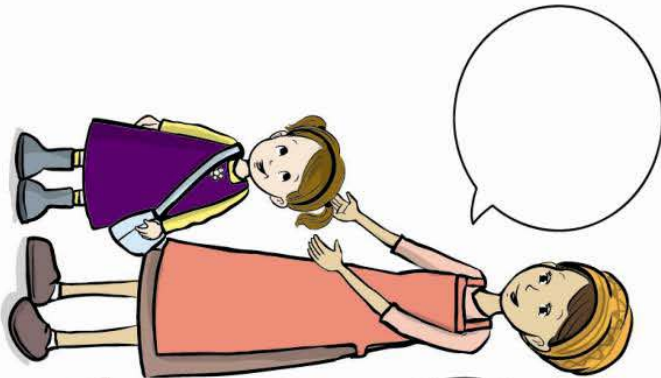
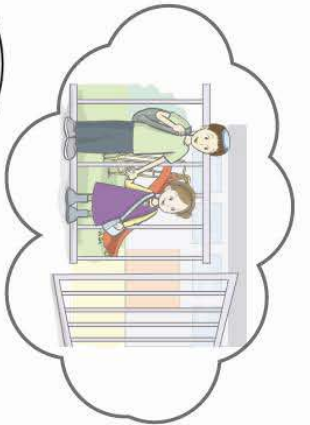
נספח 1: תמונות החסדים של איש החסד

נספח 1: תמונות החסדים של איש החסד

נספח 2: חלומות של עזריאל - דף משימה

משימה: הזרז את הפושטאים והדוריקו פל כשפט בפוקום הפתאים. אכשאר גם לכתב את הפגשה פלשונכם.

האם תוכל ללוח אית רותי למצוא?

האם תוכל לעזר לי עם השקיות הפכודות?

האם תוכל להשאיר לי מתנה? פגבגשה?

האם תוכל ללמד אותי למתן בגביא?

האם תוכל לעזר לי לעד את המנה?

בְּכֹל מְקוֹם וּבְכֹל זְמַן,
אֲנִי עוֹשֶׂה חֶסֶד קָטָן.
וּבִיחַד כָּל הַחֲסָדִים,
אֶת עוֹלָמְנוֹ מְאִירִים.

